

Parshat Tazria-Metzora

A Pot Pourri

Simon Wolf

In Masechet Nedarim, the Gemara tells us that a Metzora is amongst the four individuals who are considered akin to someone who has passed away (ארבעה חשובין כמת: ...ומצורע).¹ The supporting text cited for this conclusion is Aharon's plea to Moshe to intercede on behalf of their sister, Miriam, who was stricken with Tzara'at. "And Aharon said to Moshe, '...Let her not be like a stillborn which emerges from its mother's womb with half its flesh eaten away!'"² The metaphor proffered by Aharon to Moshe speaks to the terrible physical toll that Tzara'at takes on the individual afflicted and graphically captures the progression of this terrible disease. On the other hand, the predominant view amongst the commentators is that the Tzara'at of the Torah is a spiritual ailment with physical manifestations³ and this is bolstered by the fact that the Metzora is considered "contaminated" and is designated as spiritually defiled (אִישׁ צָרוּעַ הוּא טָמֵא) and is designated as spiritually defiled (הוּא...וְטָמְאוּ טָמֵא יִקְרָא).⁴ Given this, if Chazal believe that a Metzora is similar to one who has passed away, then one would expect to find allusions to this in the Torah's narrative surrounding the Metzora rather than just being a derivative of a metaphor describing the physical harm the affliction imposes on an individual.

The purification of the Metzora is a very involved process. Similar to all acute defilement that emanates from the individual themselves rather than contracted through contact, the purification process of the Metzora requires a seven day period of purity followed by an offering of sacrifices on the eighth day (see Parshat Tzav – Dual Duty). Unlike other similar cases, where the simple cessation of the defilement initiates the beginning of the seven days of purity, the Metzora, in addition to the disappearance or fading of the Tzara'at, also requires an intricate ceremony to trigger the beginning of their seven day purity count. The materials needed to perform this protocol are "...two live pure birds, cedar wood, crimson string, and

שְׁתֵּי-צִפְרִים חַיִּית סְהָרוֹת וְעֵץ אֶרְז וְשֵׁנִי תוֹלַעַת (ויאָזֵב).⁵ One of the birds is ritually slaughtered and its blood is captured in an earthenware utensil filled with live spring water.⁶ The remaining items (bird, cedar wood, crimson string and hyssop) are dipped into the blood and water mixture and sprinkled seven times on the Metzora. After that, the remaining bird is set aloft into the fields, the Metzora must shave all the hair on their body and immerse in the Mikveh. When this is completed, the Metzora may then begin their seven day purity count with the provision that they remain outside of their tent, sequestered, for those seven days.

Two of the materials used in this initial stage of the purification are the cedar wood (עֵץ אֶרְז) and the hyssop (אֶזְבִּיב). The Ibn Ezra suggests that these two items were chosen because they represent the span of plant life, from the largest to the smallest.⁷ As evidence of this, he marshals the verse in Sefer Melachim that describes the wisdom and compositional creativity of Shlomo HaMelach, "He discussed about trees, from the cedar in Lebanon to the hyssop that grows out of the wall (מִן-הָאֶרֶז אֲשֶׁר בְּלְבָנוֹן וְעַד הָאֶזְבִּיב אֲשֶׁר יֵצֵא בְקִיר); and he discussed about beasts, birds, creeping things, and fish." In that Pasuk, it is clearly utilizing the cedar wood (עֵץ אֶרְז) and the hyssop (אֶזְבִּיב) as bookends to describe the scope of Shlomo's command of that which is found in the world of flora. While the Ibn Ezra does not address the meaning of these materials, Rashi and many others point out that the mighty and tall cedar metaphorically represents haughtiness and hubris, which is one of the causes of Tzara'at (see Tazria-Metzora – Out of Bounds),⁸ and the cure for that misstep is to humble oneself similar to a lowly hyssop.⁹

What is even more interesting about the utilization of the cedar wood (עֵץ אֶרְז) and the hyssop (אֶזְבִּיב) in this purification process is the rarity by which they are found in the Torah.¹⁰ The word "cedar (אֶרְז)" only appears seven times in the Torah, five of which are mentioned in the text surrounding the purification of Tzara'at. Similarly, the noun "hyssop (אֶזְבִּיב)" is found in the Torah only eight times, once again, five of which are located in the purification process for Tzara'at. There is only

¹ ותניא, ארבעה חשובין כמת: עני, ומצורע, וסומא, ומי שאין לו בנים, עני - דכתיב: כי מתו כל האנשים, מצורע - דכתיב: אל נא תהי כמת, וסומא - דכתיב: במחשכים הושיבני כמתי עולם, ומי שאין לו בנים - דכתיב: הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי. (נדרים סד).
² ויאמר אהרן אל משה ב' אדני: אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו: אל נא תהי כמת אשר בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי בשרו: (במדבר יב, יא-יב)
³ ואמרו אם כך על של רשע, על פי יסוד נבארנו לך, והוא שהצרת הזו האמורה בתורה אמרו שאינה אלא עונש לבעל לשון הרע כדי שיפירוש מבני אדם וינוחו מנזקי לשון, מתחלת בביתו, אם שב ונתעורר או שעוברת למצעותיו והוא אמרו בכל מלאכת עור, אם שב או שעוברת לבגדיו בבגד צמר, אם שב או שעוברת לגופו בעור אדמו. ודבר זה על דרך הכאות והמופות כמו מי שומר, הנך רואה שדברים שראינום טבעיים ואין ההגיון מחייבם כלל, כי הבגדים והבתים דוממים והשנוי הנוגד בהם אינו צרעת אלא שהתורה קראתו כך כפי האופן שהזכרנו. וכן נגעי אדם אתה רואה שעשה את הנתקים צרעת והוא "דא אלת'עלב", וטיהר הפך כולו לבן והוא תכלית הצרעת והקשה והחמור שבה, אלא הם דברים תורניים כפי שהזכרנו, ולפי היסוד הזה קראו רשע. (רמב"ם פיה"מ נגעים יב, ה) אדם כי יהיה בעור בשרו: כל פרשיות נגעי אדם ונגעי בגדים ונגעי בתים ומראותיהן וחשבון הסגרם ושערות לבנות ושער שחור וצובה אין לנו אחר פשוט של מקרא כלום ולא על בקיאות דרך ארץ של בני אדם אלא המדרש על דרך הכאות והמופות מפי חכמינו מפי החכמים הראשונים הוא העיקר: (רשב"ם ויקרא יג, ב) אדם זה אינו בטבע כלל ולא הווה בעולם, וכן נגעי הבתים... (רמב"ם ויקרא יג, יג) ומז וגם עיני ככזרי מאמר ב אות סב)
⁴ איש צרוע הוא טמא הוא טמא וטמאו טמא יקרא: כל ימי אשר בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמאו טמא יקרא: כל ימי אשר

הנגע בו וטמא טמא הוא בגד יושב מחוץ למחנה מושבו: (ויקרא יג, מד-מו) ו גם עצם הדבר שהכהן הרואה את הנגעים מחייר עליהם טהור או טמא שְׁתֵּי-צִפְרִים חַיִּית סְהָרוֹת וְעֵץ אֶרְז וְשֵׁנִי תוֹלַעַת וְאֶזְבִּיב: (ויקרא יד, ד)
⁵ וְצֹהַר הַלֶּחֶן וְשָׁחַט אֶת-הַצִּפּוֹר הָאֶחָד אֶל-כַּלִּי-חָרָשׁ עַל-מַיִם חַיִּים: אֶת-הַצִּפּוֹר הַחַיִּי יָקַח אֹתוֹ וְאֶת-עֵץ הָאֶרֶז וְאֶת-שֵׁנִי תוֹלַעַת וְאֶת-הָאֶזְבִּיב וְטָבַל אוֹתָם וְאֶת-הַצִּפּוֹר הַחַיִּי בְּדַם הַצִּפּוֹר הַשְּׁחֻטָּה עַל הַמַּיִם וְכַחֲמֵהוּ: וְהָזָה עַל הַמִּטְהָר מִן-הַצִּרְעַת שֵׁשׁ פְּעֻמִּים וְטָהַר וְשָׁלַח אֶת-הַצִּפּוֹר הַחַיִּי עַל-פְּנֵי הַשָּׂדֶה: וְכִבֵּס הַמִּטְהָר אֶת-בְּגָדָיו וְגִלְחָה אֶת-כָּל-שָׁעָרוֹ וְרָחַץ בְּמַיִם טָהוֹר וְאַחַר יָבֹא אֶל-הַמִּטְהָר וְיֵשֵׁב מִחוּץ לְאֹהֶלוֹ שִׁבְעַת יָמִים: (ויקרא יד, ח-ט)
⁷ ועץ ארז ואזוב הוא הגדול וקטן במיני הצמחים. והעד מדברי חכמת שלמה, ואין צורך לחפש על האזוב כי הוא ידוע בקבלה. והנה המצורע והבית המנוגע וסומאת המת קרובים, והנה גם הם כדמות פסח מצרים: (אבן עזרא ויקרא יד, ד)
⁸ ...ועץ ארז הארז הזה אין גבוה ממנו, ולפי שהגביה עצמו כארז באה עליו הצרעת ד"א אמר רבי שמעון בן אלעזר על גסות הרוח הצרעת בא שכן את מוצא בערתי כתיב (דברים יחמ"ב כו) ובחזקתו גבה לבו עד להשחית, וכתוב (שם) וזעפנו עם הכהנים והצרעת זרחה במצחו האזוב הזה אין באילות שפל ממנו ולפי שהשפיל עצמו לפרך מתרפא על ידי אזוב... (תנחומא מצרע ג)
⁹ ועץ ארז - לפי שהנגעים באין על גסות הרוח: ושני תולעת ואזב - מה תקנתו ויתרפא, יחפש על האזוב כי הוא ידוע בקבלה. (רש"י ויקרא יד, ד) ... (תנחומא ו) אמר שלמה: (קהלת ז, כג) "כל זה ניסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני"... וידבר על העצים", אמר: מפני מה מצורע נטהר בגבוה שבגבוהים ובנמוך שבנמוכים, בעץ ארז ואזוב, על ידי שהגביה עצמו כארז לקה בצרעת, וכיון שהשפיל עצמו כאזוב ונתפא ונטהר באזוב... (רבינו חיים במדבר יט, ב)
¹⁰ האבן עזרא מרמז לעניין זה בפירושו המובא בהערה 7

one other place in the Torah where these items are manifest together, accounting for two more appearances of "hyssop (אֶזְבִּיב)" and one of "cedar (אֲרֵז)," and that is with regards to the processing of the Para Aduma and the purification of an individual from the defilement associated with death. The parallels between the two Parshiyot are extensive (please see included comparison table) and this likely is the source for the comparison of a Metzora to a person who has passed away (מצורע הרי הוא כמת). The fact that the removal of defilement caused by Tzara'at is similar in many ways to the cleansing of one from the defilement of a cadaver means that there is a commonality that exists between their status and states of defilement prior to purification. This is reinforced by the fact that these two defilements share a common unique element which is that they can be conveyed through "defilement of the tent (טומאת האהל)." Without delving into the intricacies of the laws, a Metzora who enters a house causes everything contained within to become impure, similar to the way that a corpse found in a house renders everything under that same roof defiled.

That accounts for seven of the eight mentions of hyssop (אֶזְבִּיב).¹¹ The only other place that hyssop (אֶזְבִּיב) is found in the Torah is with regards to the demand that Bnei Yisrael smear the blood of the Paschal sacrifice on the doorposts and lintel of their homes by dipping the hyssop (אֶזְבִּיב) into the blood of the Korban Pesach.¹² This would serve to protect them on the night of the plague of the first-borns (מכת בכורות) from the devastation that was being wrought outside their dwellings.¹³ It is possible to suggest that this instance does have a tangential connection with the Para Aduma since they both deal with death. In Egypt, the sprinkling of the blood with the hyssop (אֶזְבִּיב) protects one from death and the same hyssop (אֶזְבִּיב) is used to sprinkle the waters of the Para Aduma and provide purification from the defilement of death. On the other hand, the sprinkling in Mitzrayim does not seem to have any correlation with the Metzora.

As mentioned earlier, the purification process from Tzara'at begins with the bringing of "two live pure birds (שתי צפרים חיות טהורות)," one of which is slaughtered and whose blood is captured in the live spring water to

create a mixture that is sprinkled on the Metzora or the object with Tzara'at. The other bird, after being dipped in the mixture together with the other items and sprinkled on the Metzora, is set free and shooed onto the open fields.¹⁴ The Mishnayot in Masechet Nigayim describe in detail this process of purification.¹⁵ One of the Mishnayot there describes the acquisition of the two birds as follows, "With regard to the two birds: the Mitzva is that they be alike in appearance, in size and in price; and they must be purchased at the same time (שני צפרים מצותן שיהיו שוות במראה ובקומה ובדמים ולקייחתן) (כאחת). But even if they are not alike they are valid; and if one was purchased on one day and the other the next they are also valid."¹⁶ That language is striking since it is almost identical to a Mishna found in Yoma, "The Mitzva of the two Yom Kippur goats is that they be identical in appearance, and in size, and in price, and their acquisition must be simultaneous (שני שעירי יום) הכפורים מצותן שיהיו שניהן שוין במראה ובקומה ובדמים (ובלקייחתן) כאחד; and even if they are not identical, they are valid; and similarly, if he acquired one today and one tomorrow, they are valid."¹⁷ This similarity is reflective of a clear thematic overlap between the Tzara'at purification ceremony and the Seder Avoda on Yom HaKippurim. They both require a pair of animals (birds or goats), one of which is ritually slaughtered and the other of which is sent away either to carry-off the sins of the nation or the Tzara'at of the individual.¹⁸

Interestingly, these three disparate ceremonies are connected in the Gemara Yoma by a statement of Rabbi Yochanan that is dealing with the technicalities of these ceremonies. "When Rav Dimi came from Eretz Yisrael, he reported in the name of Rabbi Yochanan: 'I heard a teaching that there is a distinction between three strings of crimson: One of the red heifer (שעיר המשתלה), and one of the scapegoat (פרה אדומה), and one of the Metzora (מצורע)..."¹⁹ Once again here, the grouping of these three differentiated laws seems to indicate that there is a common thread of crimson (שני תולעת) that runs between each of these ceremonies.²⁰

Lastly, the need to shave the entire Metzora's body in order to gain purity is an unusual requirement. Such a demand is only found in one other instance in the

¹¹ גם הבאנו שש מתוך שבע האזכורים של "ארז" בתורה. הפעם האחרונה (השביעית), שלא הזכרנו, היא בנבואת בלעם שמופיע בלשון רבים וגם בלי המלה "עץ" ובמסגרת של "שירה" ששונה משאר האזכורים - כנחלים נטוין כגגת עלי נהר פאהלים נטע יקוק פארזים עלי-מים: (במדבר כד, ו).
¹² ויקרא משה לכל-זקני ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח: ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר-בסוף והגעתם אל-המשקוף ואל-שתי המזוזות מן-הדם אשר בסוף ואתם לא תצאו איש מפתח-ביתו עד-בקר: (שמות יב, כא-כב).
¹³ ועבר יקוק לנגף את-מצרים וראה את-הדם על-המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח יקוק על- הפתח ולא יתן המשחית לכא אל-בתיכם לנגף: (שמות יב, כג).
¹⁴ את-הצפור החיה יקח אתה ואת-עץ הארז ואת-שני התולעת ואת-האזוב וטבל אותם ואתו הצפור החיה בדם הצפור השחטה על המים החיים: והזה על המטה מן-הצפרת שבע פעמים וטהרו ושלח את-הצפור החיה על-פני השדה: (ויקרא יד, ז-י).
¹⁵ משניות נגעים פרק יד

¹⁶ שתי צפרים מצותן שיהיו שוות במראה ובקומה ובדמים ולקייחתן כאחת אף על פי שאינם שוות כשרות לקח אחד היום ואחד למחר כשרות שחט אחת מהן ונמצאת שלא דרוז יקח זוג לשניה הראשונה מותרת באכילה שחטה ונמצאת טרפה יקח זוג לשניה הראשונה מותרת בהנאה נשפר הדם תמות המשתלחת מתה המשתלחת ישפר הדם: (משנה נגעים יד, ה).
¹⁷ שני שעירי יום הכפורים מצותן שיהיו שניהן שוין במראה ובקומה ובדמים ובלקייחתן כאחד אף על פי שאין שוין כשרין לקח אחד היום ואחד למחר כשרין מת אחד מהן אם עד שלא הגריל מת יקח זוג לשני ואם משהגריל מת יביא זוג אחר ויגריל עליהם

בתחלה ויאמר אם של שם מת זה שעלה עליו הגורל לשם יתקיים תחתיו ואם של עזאזל מת זה שעלה עליו הגורל לעזאזל יתקיים תחתיו והשני ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה שאין חטאת צבור מתה ר' יהודה אומר תמות ועוד אמר רבי יהודה משפר הדם ימות המשתלח מת המשתלח ישפר הדם: (משנה יומא ו, א).
¹⁸ ...וטעם על פני השדה (פסוק ז), מקום אשר אין שם ישוב שלא תדבק הצרעת. ובת"כ (פרשה ב ה) אמרו, על פני השדה, שלא יעמוד ביפו וישלחנה לים, שלא יעמוד בגיבת וישלחנה למדבר. ואם כן יהיה הטעם כסוד השעיר המשתלח, ושם ישלח לעזאזל המדברה וכאן לפורחות השדה. ועוד אפרש זה (להלן סז ח) בע"ה: (רמב"ן ויקרא יד, ז) || ואת הצפור החיה בדם וגו' כדי שתהא צבועה והולכת על פני השדה ובאים בני מינה המכירים אותה ורואין שנשתנית ומתקבצים עליה והורגין אותה כדי שלא ימצאנה מצורע אחר ויקריבנה ורחמנא אמר וכפר עליו ולא על אחר. וכן אמרו רבותינו חזרה הצפור חזרה הצרעת וראה לדבר העיט צבוע נחלתי לי והיכן דברה תורה בעיט צבוע אם לא בעיני זה, מיהו התלמוד מוכיח שהיא מותרת מסברא וכי אמרה תורה שלח לתקלה. (חזקוני ויקרא יד, ו).
¹⁹ כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן: שלש לשונות שמעתי, אחת של פרה, ואחת של שעיר המשתלח, ואחת של מצורע. אחת משקל עשרה זוז, ואחת משקל שני סלעים, ואחת משקל שקל, ואין לי לפרש. (יומא מא:).
²⁰ וצורה הכלה וזקנה למטה שתי צפרים חיות טהורות ועץ ארז ושני תולעת ואזוב: (ויקרא יד, ז) || וזקנה לחטאת את-הבית שתי צפרים ועץ ארז ושני תולעת ואזוב: (ויקרא יד, מט) || וזקנה הכלה עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל-תוך שרפת הפרה: (במדבר יט, ו) || קשר לשון של זהרית בראש שעיר המשתלח, והעמידו כנגד בית שילווחו, ולנשחט כנגד בית שחיתו. (יומא מא:)

Torah. In the beginning of Parshat B'ha'alotcha, the Torah describes the exchange undertaken to have the tribe of Levi replace the first-borns as the priestly class in Bnei Yisrael. The ceremony, which requires a purification of the Levi'im at the outset, begins in the following manner: "This is what you shall do to them to purify them: sprinkle on them water of purification (מֵי טָהָרָה), and let them go over their whole body with a razor (וְהַעֲבִירוּ תַעֲרָל עַל-כָּל-בְּשָׂרָם), and wash their clothes; thus they shall be purified."²¹ Not only is the shaving of the body an analogous demand in these two ceremonies, but there is also the cleansing of the clothing and the requirement of a wave-offering that they share in common as well. Once again here, it is hard to easily discern the connection between these two disparate events.

In summary, the purification of the Metzora and Tzara'at have elements that connect it to the Para Aduma, the Korban Pesach in Mitzrayim, Avoda on Yom Kippur and the sanctification of the Levi'im. What is one to garner from all these seemingly disconnected events and processes?

Rav Moshe Yitzchak Ashkenazi suggests that the parallel between the purification of one defiled from contact with a cadaver and the cleansing of the Metzora is that they are both emerging from a state of sin.²² He suggests that the majority of people that are defiled by a corpse are the relatives of the individual who passed away. The fact that God has struck down someone in their family should be cause for introspection based on the dictum of Chazal that "if one of the brothers passes away, the entire family should worry."²³ It is both natural and a blessing from above that one forgets about death²⁴ and is not constantly obsessed over dying, but one is shocked back to reality when a relative passes away and reminded of their mortality which should cause them to repent lest a similar fate befall them. The use of the cedar wood and hyssop in the purification processes is a reminder that God has the power to raise up (cedar) and degrade (hyssop) the individual; the crimson string is a reminder of the blood of the sinner which can be spilled by God. These poignant and stark reminders will assist the individual emerging from a place of sin and introspection to focus their efforts towards improving their behavior in order to purify both their soul and body. While this might be a common denominator between these two Tahara procedures, it seems that it is a very gloomy perspective on what should be a ceremony of emergence from a period of darkness and sin.

In order to better understand the purification of the Metzora, it would make sense to identify the problems that precipitated the Metzora's current state. It would also be reasonable to assume that the demands placed on someone stricken with Tzara'at reflect the nature of the issues that landed the Metzora in this predicament. Moreover, it would seem that those unique requirements of the Metzora that differentiate them from other defilements should serve to further illuminate the particular matter that is the cause of this spiritual disease and help to explain and define the remedial process necessary for the Metzora. The most striking and punishing aspect of the Metzora's disease, something not found by other impurities, is their need to sequester themselves from the remainder of society. "As for the person with Tzara'at: their clothes shall be rent (בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרָמִים); their hair shall be left disheveled (וְרֵאשׁוֹ יִהְיֶה פְרוּעַ); and their upper lip shall be covered over (וְעַל-שִׁפְטָם יִעֲטָה); and that individual shall warn those approaching, 'Impure! Impure!' (וְטָמֵא וְטָמֵא יִקְרָא). The person shall be unclean as long as the disease is present...that person shall dwell alone, outside the camp shall be his habitation (יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה) (מוֹשְׁבֹו)."²⁵ Without too much thought, it is easy to take note of the fact that many of these requirements are reminiscent of an individual who finds themselves in a state of mourning. So much so, that the Gemara in Mo'ed Katan²⁶ probes the extent of the restrictions of a mourner and a Metzora by comparing and contrasting the two states.²⁷ The key difference between them, of course, is that the demands on the Metzora are an imposed state whereas the requirements of the mourner more likely are a natural outcome or a reflection of the emotional state the person finds themselves in. In addition to these shared demands, unlike the mourner, the Metzora must also isolate themselves outside of society. The truth is that once again here, the mourner might be emotionally experiencing that same state of isolation naturally since the death of a relative or a person close to the individual many times causes the mourner to feel alone and vulnerable.

When Yaakov beseeches his son Yosef not to bury him in Egypt. "And when the time approached for Yisrael to pass away, he summoned his son Yosef and said to him, 'If I have found favor in your eyes, please place your hand under my thigh, and deal kindly and honestly with me (וְעֵשִׂית עִמָּדִי חֶסֶד וְאֱמֶת); please do not bury me in Egypt."²⁸ In that context, the Midrashim question, is there such a thing as a false kindness that Yaakov

²¹ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: קַח אֶת-הַלְלוֹיִם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְטַהַרְתָּ אֹתָם: וְלָהֹךְ תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטָהָרָם הַזֶּה עֲלֵיהֶם מֵי טָהָרָה וְהַעֲבִירוּ תַעֲרָל עַל-כָּל-בְּשָׂרָם וְכִבְּסוּ בְּגָדֵיהֶם וְהִטְהָרוּ: (במדבר ח, ה-ז)

²² עץ ארז – מאמר רז"ל "אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון" היתה דעה ואמונה בפי בני ישראל משנים קדמוניות, והיתה מועילה מאד לשמרם מפשע כי יראו ממות; והטמאים למת לרוב הם קרוביו ובני ביתו, ובהיות יד ה' במשפחתם, יפשפשו גם הם במעשיהם וישבו, כדרך שאמרו גם חז"ל (בבלי שבת ק"ה): "מת אחד מן האחים תדאג כל המשפחה"; וזה דבר טבעי, ומחכמת רצון עליון אדם שוכח המות, ובמות אחד מקרוביו הוא זוכרו וחרד ממנו פן יבואוהו גם הוא, וא"כ בטרתם מטמאת מת יקחו עץ ארז ואזוב ושני תולעת כדרך שלוקחים לטהרת המצורע; והטעם מדוע נבחרו ג' מינים אלה הוא שהארז הוא גדול האילנות בא", והאזוב הוא השפל והנבזה בנטעים, והקב"ה משפיל ומרים, ותולעת שני הוא צבע אדום הדומה לשם, להורות שעל חטאתו היה דם החוטא ראוי להשפך, ובכן ישיב מעשיו אל לבו ויטהר גופו ונשמתו. (הואיל משה במדבר יט, ו)

²³ ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: אחד מן האחין שמת ידאגו כל האחין כולן. אחד מבני חבורה שמת - תדאג כל החבורה כולה; אמרי לה: דמת גדול, ואמרי לה: דמת קטן. (שבת קה:)

²⁴ אמר רב: אין המת משתכח מן הלב אלא לאחר שנים עשר חדש, שנאמר נשכחת כמת מלב הייתי ככלי אובד. (ברכות נח:)

²⁵ וְהַצְרִיעַ אֲשֶׁר-בּוֹ הִנָּגַע בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרָמִים וְרֵאשׁוֹ יִהְיֶה פְרוּעַ וְעַל-שִׁפְטָם יִעֲטָה וְטָמֵא וְטָמֵא יִקְרָא: כָּל-יְמֵי אֲשֶׁר הִנָּגַע בּוֹ יִטְמָא וְטָמֵא הוּא בְּכַד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבֹו: (ויקרא יג, טו-טז)

²⁶ מועד קטן יד-טו
²⁷ עיינו: https://www.swdaf.com/docDownload/moed_katan/moed_katan01_5_Avel_Menudeh_Metzorah.pdf

²⁸ וַיִּקְרָבוּ יְמֵי-יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לְבָנָו לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם-נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ שִׂים-נָא יָדְךָ תַּחַת רַגְלִי וְעֵשִׂית עִמָּדִי חֶסֶד וְאֱמֶת אֲלֵגָה תִּקְבְּרֵנִי בְּמִצְרָיִם: (בראשית מז, ט)

requests of Yosef to perform an honest kindness?²⁹ In order to elucidate their answer, they quote the common adage "if your beloved's relative passes away, undertake a load, if your beloved passes away, unload." In other words, if one's close kin is still alive then undertake to help them and share in their burden because they will appreciate that which you have done on their behalf. Whereas, if one's close relative themselves passes away then disengage since anything you do will not be valued absent their presence. While clearly not endorsing this common utilitarian maxim, Chazal utilize it to demonstrate what is meant by a "true kindness (חסד של אמת)" – the graciousness and magnanimity shown towards someone who has passed away is something that can never be repaid by that recipient given their inability to reciprocate thereby terming that act of altruism as a "true kindness (חסד של אמת)." In this context, it also means that the key difference between someone alive and someone who has passed away is their ability to interact, to express appreciation, and most importantly to give to others.

Not only is this the case with regards to an individual who passed away, but it is also true of one who has come into contact with the deceased and is especially accurate of relatives who are mourning the passing of their kin. The interaction with the departed is an extremely sobering experience and that is only amplified for those that must or will mourn the loss of the individual. "It is better to go to a house of mourning than to a house of feasting; for that is the end of every man, and a living one should take it to heart."³⁰ Death is the ultimate loss of control and those that come into contact with death most acutely feel the mortality and helplessness one has in the face of the Almighty God. That impotence and isolation is reflected in the laws of mourning whereby the individual only eats from what others prepare upon returning from the burial of their relative. In addition, the community, or the center of communal interaction, shifts to come to that party to console them rather than the normal socialization where the individual goes out or joins the community. It requires seven days of rehabilitation to slowly bring the person back into society and to allow them to garner sufficient strength to gradually leave the helplessness of death behind them.

Whatever the issue may be that caused the onset of Tzara'at on the Metzora, whether it be Lashon HaRa or something else (See Parshat Tazria-Metzora – Out of Bounds), from the unique "punishment" of the Metzora, it is clear that this individual must have interacted with others inappropriately and therefore quid pro quo they are banished from the normal social interactions that are a cornerstone of society. They abused or misused their standing within society and now to rectify that problem they have been isolated. Without the mores of society to buttress them, they are now stripped of their ability to interact, the comfort of their familiar

surroundings and the veneer of their social standing. Similar to the mourner, the Metzora is alone. In order to return to society, they will have to leave behind the hubris and selfishness that brought them to this state. Unlike the mourner though, they will not have the assistance and support of the community to reenter society. That is because their exploitation and maltreatment of society caused them to lose that privilege. The helplessness and in a sense shackling forced upon the Metzora has made them akin to someone who has passed away. That is because the key element of life that is absent for the sequestered and shared by one who passes away is their inability to give to, appreciate and interact with others.³¹ To live is to give. Of course, the hope is that the remedial process of isolation leads to humility and the lack of interaction induces appreciation. Their time alone needs to remake them into a better member of society.

After experiencing "death," the Metzora's return to society will be based on their ability to regain "life"; to become a giver rather than a taker, altruistic rather than selfish. The factors that are essential to accomplishing this goal are humility and a sense of mission. As noted above, isolation, similar to death, is an extremely humbling experience. Now that the Metzora is ready to begin their process of reintegration into society, the purification process emphasizes those elements that will be the essential tools that help the Metzora return to society as a different person than they left and successfully maintain that newfound state of "living." Humility is the first step to curing the Metzora and therefore the materials utilized in the purification process are reminders of that principle. The mighty and tall cedar metaphorically represents haughtiness and hubris, an indication as to that which caused the Tzara'at and the lowly hyssop is a reminder that cure for that misstep is to humble oneself. In addition, the requirement to remain sequestered during the seven days of cleansing is a cue to remember that the privilege of returning to society depends on the inculcation of that message of humility.

With this one can understand why the purification from the defilement of death also requires the same accoutrements as the Metzora, the cedar and the hyssop. As noted earlier, exposure to death leads one to finding themselves in the same place of isolation and a similar emotional state as the Metzora. The key difference being that the Metzora's was induced remedially while the mourner has naturally been deflated. Therefore, the same tools used by the Metzora to remind them of their journey from hubris to humility are now used in the reverse to bring the one exposed to death out of their state of helplessness. It is a reminder that though one is a feeble lowly hyssop, they can rise to once again become a great cedar. Through exiting their state of despair and loneliness and rejoining society, the person who was exposed to death can once again become productive and alive.

²⁹ ועשית עמדי חסד ואמת, ויש חסד של שקר שהוא אומר חסד ואמת, למה כן, משל ההדיט אומר מת בריה דרחמך טעון מת רחמך פרוק, א"ל אם תעשה עמדי חסד לאחר מיתתי חסד של אמת הוא. (תנחומא ויחי ה, בראשית רבה צו, ה)

³⁰ טוב ללכת אל-בית-אבל מלכת אל-בית משתה באשר הוא סוף כל-האדם ובהי' יתן אל-לב: (קהלת ז, ב)
³¹ עיין שיחות מוסר לרב חיים שמואלביץ מאמר לא, "בדד ישב", תשל"ב

They can return to being a giver and not just a taker. It is a dangerous message because it can be misunderstood as empowering the individual to become self-centered and an even greater taker and that is why it is reserved only for someone who is defiled by Tumat HaMet (טומאת המת). Someone who is Tahor (טהור) that uses this "elixir" becomes defiled in order to make it clear that only an individual who has been shaken by mortality can avail themselves of this message.³²

In the Torah, the sprinkling of ritual blood indicates dedication to God, the sacrificing of life to God,³³ whereas the sprinkling of purifying water signifies resurrection, the instilling of life (מַיִם חַיִּים) from God back into man.³⁴ In the instances mentioned above, both require the same applicator, the hyssop (אֶזְבֵּחַ) of humility. Bnei Yisrael smear the blood of the Paschal sacrifice on the doorposts and lintel of their homes with the hyssop (אֶזְבֵּחַ) in order to demonstrate their dedication to God and, aware of their unworthiness, humbly seek God's mercy to spare them from the brunt of Makkot Bechorot.³⁵ On the other hand, the waters of the Para Aduma are sprinkled on the individual to reinvigorate one who has been in the presence of and come into contact with death. Combined with a touch of humility, this person is encouraged to come back to life, to once again feel God's presence within them (see Parshat Chukat – Sprinkling Hope and Revival). The Metzora combines these two aspects and has both blood and water sprinkled on them. He has to be revived from his simulated death, but only in the context of dedication to God. The kindness and mercy shown by God to Bnei Yisrael in Egypt must be the paradigms and principles which will prospectively dictate and govern his interactions with others.³⁶ This essential transformation can only be accomplished in an environment of humility (אֶזְבֵּחַ).

The Levi'im had to shave off all the hair as part of their induction into the service of God.³⁷ It converted them

from private citizens to public servants of God; from previously concentrating on themselves and their needs to focusing on others and their requirements; from being dedicated to themselves to being devoted to others and from a life of freedom to a life with a mission from God. The removal of the hair symbolically represents the eschewing of personal considerations, egotistic and centric behavior (מסלול בשערו).³⁸ It figuratively removes the outer shell of insularity and exposes them to others. In a similar fashion, the Metzora has undergone an analogous transformation and in order to prevent any recidivism, he is inaugurated, similar to the Levi'im, into a new life with a mission of giving and focusing on others.

Lastly, there is the similarity between the two birds of the Metzora and the two goats of Yom Kippur. The scapegoat (שעיר לעזאזל) on Yom Kippur symbolically carries the sins of the people into desolation in order to free the people from that which is impeding their ability to fully dedicate themselves to God (שעיר לה'). The Metzora also needs to free themselves from the obstacles and hindrances that led them into this predicament. It was the independent and self-centered notions (שְׁתֵּי-צִפְרִים חִזוֹת)³⁹ that led this person to estrange themselves from society, to think about themselves rather than others and to become a taker rather than a giver. Allegorically, the Metzora must send that free-bird (הַצִּפֹּר הַחַיָּה) out to the field and free themselves of the "shackles" of independence and self-interest and dedicate oneself to the interests and needs of others (הַצִּפֹּר הַשְּׁחֻטָה). The birds of the Metzora are to the sins between man and his fellow man or society (בין אדם לחבירו) as the two goats of Yom Kippur are to those iniquities between man and God (בין אדם למקום). With regards to both the Metzora and the Para Aduma, this whole process is done over the live spring water (עַל-מַיִם חַיִּים) as if to say and reiterate the message that "to give is to live."

Shabbat Shalom

³² כל העוסקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים ופוסלים אותה במלאכה... (פרה ד, ד) \\ ...תמן תנין כל העוסקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים היא גופה מטהרת בגדים אלא אמר הקדוש ברוך הוא חקה חקתי גזרה גזרתי ואין אתה רשאי לעבור על גזרתי. (תנחומא חקת ג \\ פסיקתא דרב כהנא פסיקא ד – פרה אדומה אות ו ד"ר ר' יהושע)

³³ ...ויותר ראוי לשמוע הטעם שאומרים בהם, כי בעבור שמעשי בני אדם נגמרים במחשבה ובדבור ובמעשה, צוה השם כי כאשר יחטא יביא קרבן, יסמוך ידיו עליו כנגד המעשה, ויתודה בפיו כנגד הדבור, וישרוף באש הקרב והלילות שהם כלי המחשבה והתאוה, והכרעים כנגד ידיו ורגליו של אדם העושים כל מלאכתו, ויזרוק הדם על המזבח כנגד דמו בנפשו, כדי שישוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלהיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה וכפרו הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו, נפש תחת נפש, וראשי אברי הקרבן כנגד ראשי אבריו, והמנות להחיות בהן מורי התורה שיתפללו עליו. וקרבן התמיד, בעבור שלא ינצלו הרבים מחטוא תמיד. ואלה דברים מתקבלים מושכים את הלב כדברי אגדה: ... (רמב"ן ויקרא א, ח)

³⁴ יחזקאל לו, טז-לז, יד.

³⁵ וְהָיָה הַדָּם לָכֶם לָאֵלֶּת עַל הַבְּתִים אֲשֶׁר אַתֶּם שָׂם וְרֵאִיתִי אֶת-הַדָּם וּפְסַחְתִּי עֲלֵיכֶם וְלֹא-יְהִי בְכֶם נֶגֶף לְמִשְׁחֵית בְּהַכְתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם: (שמות יב, יג)

³⁶ וְגַר לֹא-תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ כִּי-גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם: (שמות כב, כ) \\ ועוד הרבה ... גילוח וטבילה. בשחיטת הציפור ובהזיות למד את התנאים לחידוש עתידו. עתה

³⁷ חובה עליו תחילה לנתק כל קשר עם עברו; ודבר זה בא לידי ביטוי על - ידי טבילת בגדיו וגופו. אולם, גוף על כך הוא חייב גם בגילוח, ויש לעמוד על משמעותו של מעשה זה. גילוח זה - הסרת שיער כל הגוף על - ידי תער - דומה בחשיבותו לשחיטת הציפור ולהזיות; שהרי שחיטת ציפורים והזיות דם ציפור ותגלחתו - שלושתם חייבים להיעשות ביום ובכהן (תורת - כהנים לפסוק א). תגלחת של מצוה ביחס לשיער כל הגוף - מצויה עוד רק במיני הלוויים; שהרי כך נאמר שם: "העבירי תער על - כל - ברשם" (במדבר ח, ז). נראה, שזה הצד שהוה שבין שני אלה: בשני

המקרים יש להוציא אנשים מכלל חיים המיוחדים רק לעצמם - ולהביא אותם לידי התבטלות לכלל. כן הדבר בלוויים: עד כה הם חיו רק חיים פרטיים - והיתה זו זכותם; אך מכאן ואילך עליהם להיכנס לעבודת הכלל - ודבר זה בא לידי ביטוי בסמיכה ובתנופה (ראה פי' שם ח, יא). וכן הדבר גם כאן במצורע: עד כה הוא חיו רק לעצמו - באנוכיות ובהתנגדות לחברה - וזה היה עיקר חטאו; מכאן ואילך יקבל על עצמו את חובות הכלל תוך כדי הקרבה עצמית. בשני המקרים הרי זו משמעות התגלחת והעברת התער על כל ברשם: על האדם לחדול מלחיות רק לעצמו. שהרי נראה לנו, שאין אנו טועים בתפיסתנו: השיער בא להגן על הגוף ולהרחיק מעליו את השפעות העולם החיצוני; הוא החומר המבודד את הגוף (השוה פי' לעיל עמ' ריז). נמצאת אומר: הסרת כל השערות מהגוף מפקירה אותו להשפעות העולם החיצוני; משום כך יפה היא לעורר את הלב לשוב מן האנוכיות המבודדת. עם זאת, לא הרי תגלחת הלוויים כהרי תגלחת המצורע. שהרי עד כה היתה זו זכותם של הלוויים לחיות חיים פרטיים; מרצונם הטוב הם עוזבים חיים אלה; משום כך הם בעצמם מקיימים את התגלחת בגופם. ואילו המצורע חי לעצמו בניגוד לחובתו; משום כך הכהן העובד במקדש יזכיר לו את החובה לעזוב את דרכו. (השווה ישעיה ז, כ; שם מלך אשור קרוי "תער השכירה" המגלח את כל השיער; הוזה אומר: הוא יטול מהגוף הלאומי של ישראל את כל היסודות המגינים עליו). (רש"ר הירש ויקרא יד, ח)

³⁸ והוא נער - שהיה עושה מעשה נערות, מתקן בשערו ממשמש בעיניו, כדי שיהיה נראה יפה: (רש"י בראשית לז, ב)

³⁹ כיצד מטהרין את המצורע היה מביא פיילי של חרש חדשה ונותן לתוכה רביעית מים חיים ומביא שתי צפרים דרוור... (נגעים יד, א) \\ ...ושלח את הצפור החיה ר' יוסי הגלילי אומר ציפור שחיה חוץ לעיר ואיזו זו דרוור: (ספרא מצורע פרשה ז פרק ה אות יד) \\ אמר רבה בר רב הונא: הכא בצפור דרוור עסקינן, לפי שאינה מקבלת מרות. דתנא דבי רבי ישמעאל: למה נקרא שמה צפור דרוור - מפני שדרה בבית כבשדה. (שבת קו: \\ ביצה כד.) \\ דכולי' עלמא דרוור לשון חירות, מאי משמע? - דתניא: אין דרוור אלא לשון חירות. אמר רבי יודנה מה לשון דרוור - כמדדיר בי דיירא, ומוביל סחורה בכל מדינה. (ראש השנה ט:)

במדבר פרק יט - פרה אדומה	ויקרא פרק יד - טהרת המצרע
<p>(א) וַיְדַבֵּר יְקֹנָן אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: (ב) זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְקֹנָן לֵאמֹר דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֵיהֶם פֶּה אֶדְמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ מָוֶם אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עָלֶיהָ עַל: (ג) וַנִּתְּנֶם אֹתָהּ אֶל־אַלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל־מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ לִפְנָיו: (ד) וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה אֶל־נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד מִדָּמָהּ שִׁבְעַת פְּעָמִים: (ה) וְשָׂרַף אֶת־הַפֶּה לַעֲיֹבוֹ אֶת־עֵרָה וְאֶת־בִּשְׂרָהּ וְאֶת־דָּמָהּ עַל־פְּרֹשֶׁה יִשְׂרָף: (ו) וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אַרְזוֹ וְאֶזּוֹב וְשִׁנֵי תוֹלַעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל־תּוֹךְ שְׂרֹפֶת הַפֶּה: (ז) וַיִּכְבֶּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֵר יָבֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הֵכֵן עַד־הָעֶרֶב: (ח) וְהִשְׂרִיף אֹתָהּ יַכְבֵּס בְּגָדָיו בַּמַּיִם וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב: (ט) וְאִסְּפוּ אִישׁ טְהוֹר אֶת אֶפְרַיִם הַפֶּה וְהֵינִיחַ מַחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמַקוֹם טְהוֹר וְהִיתָה לַעֲדוּת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמַרְתּוֹ לְמִי נִדָּה חֲטָאת הָאֵם: (י) וַיִּכְבֶּס הָאִסְּפוֹ אֶת־אֶפְרַיִם הַפֶּה אֶת־בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב וְהִיתָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגְרָם הֵגֵר בְּתוֹכְכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם: (יא) הַנִּגְעַת בְּמַת לְכָל־נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים: (יב) הוּא יִתְחַטֵּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִטְהַר וְאִם־לֹא יִתְחַטֵּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהַר: (יג) כָּל־הַנִּגְעַת בְּמַת בְּנֶפֶשׁ אָדָם אֲשֶׁר־יָמוּת וְלֹא יִתְחַטֵּא אֶת־מִשְׁכָּנוֹ יִקְוֶה טָמֵא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מִי נִדָּה לֹא־זָרַק עָלָיו טָמֵא יְהִי עוֹד טָמֵא בּוֹ: (יד) זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם כִּי־יָמוּת בְּאֵהָל כָּל־הַבָּא אֶל־הָאֵהָל וְכָל־אֲשֶׁר בְּאֵהָל יִטָּמֵא שִׁבְעַת יָמִים: (טו) וְכָל כְּלִי כְּלִי פְתוּחַ אֲשֶׁר אֵין־צִמִּיד פְּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא: (טז) וְכָל אֲשֶׁר־יָגַע עַל־פְּנֵי הַשֹּׁדֶה בְּחִלְל־חֶרֶב אִוּ בְּמַת אִו־בַּעֲצָם אָדָם אִוּ בְּקִבְרֵי יִטָּמֵא שִׁבְעַת יָמִים: (יז) וְלָקַחוּ לְטָמֵא מֵעֵפֶר שְׂרֹפֶת הַחֲטָאת וְנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל־כָּלִי: (יח) וְלָקַח אֶזּוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ טְהוֹר וְהִזָּה עַל־הָאֵהָל וְעַל־כָּל־הַכֵּלִים וְעַל־הַנֶּפְשׁוֹת אֲשֶׁר הִיוּ־שָׁם וְעַל־הַנִּגְעַת בַּעֲצָם אִוּ בְּחִלְל אִוּ בְּמַת אִוּ בְּקִבְרֵי: (יט) וְהִזָּה הַטְּהַר עַל־הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחִטְּאוּ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיִּכְבֶּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָהַר בְּעֶרְבּוֹ: (כ) וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִטָּמֵא וְלֹא יִתְחַטֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ הַקֹּהֵל כִּי אֶת־מִקְדָּשׁ יְקֹנָן טָמֵא מִי נִדָּה לֹא־זָרַק עָלָיו טָמֵא הוּא: (כא) וְהִיתָה לָהֶם לְחֻקַּת עוֹלָם וַיִּזְהַר מִי־הַנִּדָּה יַכְבֵּס בְּגָדָיו וְהִנְגַּע בְּמִי הַנִּדָּה יִטָּמֵא עַד־הָעֶרֶב: (כב) וְכָל אֲשֶׁר־יָגַע־בּוֹ הַטָּמֵא יִטָּמֵא וְהַנֶּפֶשׁ הַנִּגְעַת תִּטָּמֵא עַד־הָעֶרֶב: פ</p>	<p>(א) וַיְדַבֵּר יְקֹנָן אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) זֹאת תְּהִיָּה תוֹרַת הַמִּצְרָע בַּיּוֹם טְהַרְתּוֹ וְהוֹבִיֵא אֶל־הַכֹּהֵן: (ג) וַיִּצָּא הַכֹּהֵן אֶל־מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶרְפָא נִגְעֵי־הַצִּרְעַת מִן־הַצִּרְעוֹת: (ד) וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לְמַטְהַר שְׁתֵּי־צַפְרִים חִזוֹת טְהוֹרוֹת וְעֵץ אַרְזוֹ וְשִׁנֵי תוֹלַעַת וְאֶזּוֹב: (ה) וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׁ עַל־מַיִם חַיִּים: (ו) אֶת־הַצִּפּוֹר הַחַיָּה יָקַח אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ הָאֶרְזוֹ וְאֶת־שִׁנֵי הַתּוֹלַעַת וְאֶת־הָאֶזּוֹב וְטָבַל אֹתָם וְאֶת־הַצִּפּוֹר הַחַיָּה בְּדָם הַצִּפּוֹר הַשֹּׁחֵטָה עַל הַמַּיִם הַחַיִּים: (ז) וְהִזָּה עַל הַמַּטְהַר מִן־הַצִּרְעַת שִׁבְעַת פְּעָמִים וְטְהַרְוּ וְשָׁלַח אֶת־הַצִּפּוֹר הַחַיָּה עַל־פְּנֵי הַשֹּׁדֶה: (ח) וַיִּכְבֶּס הַמַּטְהַר אֶת־בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת־כָּל־שַׁעְרוֹ וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטְהַר וְאַחֵר יָבֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֵּשֶׁב מַחוּץ לְאֵהָלוֹ שִׁבְעַת יָמִים: (ט) וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִגְלַח אֶת־כָּל־שַׁעְרוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־זָקְנוֹ וְאֶת גִּבְתוֹ עֵינָיו וְאֶת־כָּל־שַׁעְרוֹ יִגְלַח וַיִּכְבֶּס אֶת־בְּגָדָיו וְרַחֵץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהַר: (י) וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יָקַח שְׁנֵי־כִבְשִׁים תְּמִימִם וְכַבְּשָׁה אֶחָת בַּת־שְׁנֵתָה תְּמִימָה וְשִׁלְשָׁה עֶשְׂרִים סֶלֶת מִנַּחֶה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְלֶגַע אֶחָד שֶׁמֶן: (יא) וְהִעֲמִיד הַכֹּהֵן הַמַּטְהַר אֶת הָאִישׁ הַמַּטְהַר וְאֹתָם לִפְנֵי יְקֹנָן פְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:</p>
<p>טהרה מצרעת הבית (מח) וְאִם־בָּא יָבֹא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה לֹא־פִשָׁה הַנִּגְעַת בְּבֵית אַחֲרֵי הַטָּח אֶת־הַבֵּית וְטָהַר הַכֹּהֵן אֶת־הַבֵּית כִּי נֶרְפָא הַנִּגְעַת: (מט) וְלָקַח לְחִטָּא אֶת־הַבֵּית שְׁתֵּי צַפְרִים וְעֵץ אַרְזוֹ וְשִׁנֵי תוֹלַעַת וְאֶזּוֹב: (נ) וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׁ עַל־מַיִם חַיִּים: (נא) וְלָקַח אֶת־עֵץ־הָאֶרְזוֹ וְאֶת־הָאֶזּוֹב וְאֶת־שִׁנֵי הַתּוֹלַעַת וְאֶת הַצִּפּוֹר הַחַיָּה וְטָבַל אֹתָם בְּדָם הַצִּפּוֹר הַשֹּׁחֵטָה וּבַמַּיִם הַחַיִּים וְהִזָּה אֶל־הַבֵּית שִׁבְעַת פְּעָמִים: (נב) וְחִטְּא אֶת־הַבֵּית בְּדָם הַצִּפּוֹר וּבַמַּיִם הַחַיִּים וּבַצִּפּוֹר הַחַיָּה וּבְעֵץ הָאֶרְזוֹ וּבְאֶזּוֹב וּבְשִׁנֵי הַתּוֹלַעַת: (נג) וְשָׁלַח אֶת־הַצִּפּוֹר הַחַיָּה אֶל־מַחוּץ לְעִיר אֶל־פְּנֵי הַשֹּׁדֶה וְכִפֵּר עַל־הַבֵּית וְטָהַר: (נד) זֹאת הַתּוֹרָה לְכָל־נִגְעַת הַצִּרְעַת וְלִנְתֻקָּה: (נה) וְלִצְרַעַת הַבְּגָד וְלִבְיָת: (נו) וְלִשְׂאֵת וְלִסְפַחַת וְלִבְהֻרַת: (נז) לְהוֹרֹת בַּיּוֹם הַטָּמֵא וּבַיּוֹם הַטָּהוֹר זֹאת תּוֹרַת הַצִּרְעַת: o</p>	